

## Bài Thơ Hận Tha La

© Vũ Anh Khanh

Đây Tha La xóm đạo,  
Có trái ngọt, cây lành.  
Tôi về thăm một đạo,  
Giữa mùa nắng vàng hanh,  
Ngậm ngùi, Tha La bảo:  
– Đây rừng xanh, rừng xanh,  
Bụi đùn quanh ngõ vắng,  
Khói đùn quanh nóc tranh,  
Gió đùn quanh mây trắng,  
Và lửa loạn xây thành.

Viễn khách ơi! Hãy dừng chân cho hỏi  
Nắng hạ vàng ngàn hoa gạo rừng rừng

Đây Tha La, một xóm đạo ven rừng.  
Có trái ngọt, cây lành im bóng lá,  
Con đường đỏ bụi phủ mờ gót lạ  
Ngày êm êm lòng viễn khách bơ vơ!  
Về chi đây! Khách hỡi! Có ai chờ?  
Ai đưa đón?  
Xin thưa, tôi lạc bước!

Không là duyên, không là bèo kiếp trước,  
Không có ai chờ, đưa đón tôi đâu!  
Rồi quạnh hiu, khách lặng lẽ cúi đầu,  
Tìm hoa rụng lạc loài trên vệ cỏ.  
Nghìn cánh hoa bay ngẩn ngơ trong gió  
Gạo rụng rụng, nghìn hoa máu rụng rụng.  
Nhìn hoa rơi, lòng khách bỗng băng khuâng  
Tha La hỏi: – Khách buồn nơi đây vắng?  
– Không, tôi buồn vì mây trời đây trắng!

– Và khách buồn vì tiếng gió đang hờn?  
Khách nhẹ cười, nghe gió nổi từng cơn.  
Gió vun vút, gió rợn rùng, gió rít,  
Bỗng đâu đây vắng véo von tiếng địch:  
– Thôi hết rồi! Còn chi nữa Tha La!  
Bao người đi thề chẳng trở lại nhà  
Nay đã chết giữa chiến trường ly loạn!  
Tiếng địch càng cao, não nùng ai oán  
Buồn trưa trưa, lây lất buồn trưa trưa  
Buồn xưa xưa, ngây ngất buồn xưa xưa  
Lòng viễn khách bỗng dựng tê tái lạnh  
Khách rùng mình, ngẩn ngơ người hiu quạnh  
– Thôi hết rồi! Còn chi nữa Tha La!  
Đây mênh mông xóm đạo với rừng già

Nắng lổ đổ rụng trên đầu viễn khách.  
Khách bước nhẹ theo con đường đổ quạch.  
Gặp cụ già đang ngắm gió bằng khuâng  
Đang đón mây xa... Khách bỗng ngại ngần:  
– Kính thưa cụ, vì sao Tha La vắng?  
Cụ ngạo nghễ cười rung rung râu trắng,  
Nhẹ bảo chàng: “Em chẳng biết gì ư?  
Bao năm qua khói loạn phủ mịt mù!

\*\*\*

*Người nước Việt ra đi vì nước Việt  
Tha La vắng vì Tha La đã biết,  
Thương giống nòi, đau đất nước làm than”.*

Trời xa xanh, mây trắng nghen ngàn hàng  
Ngày hiu quạnh. Ờ...Ờ...Hơ... Tiếng hát,  
Buồn như gió lượn, lạnh dài đôi khúc nhạc.  
Tiếng hát rằng:  
Tha La hận quốc thù,  
Tha La buồn tiếng kiếm.  
Não nùng chưa! Tha La nguyện hy sinh  
Ờ... Ờ... Hơ... Có một đám Chiên lành  
Quỳ cạnh Chúa một chiều xưa lửa dậy  
Quỳ cạnh chúa, đám Chiên lành run rẩy:  
– Lạy đức Thánh Cha!  
Lạy đức Thánh Mẹ!  
Lạy đức Thánh Thần  
Chúng con xin về cõi tục để làm dân...

Rồi... cởi trả áo tu,  
Rồi... xếp kinh cầu nguyện  
Rồi... nhẹ bước trở về trần...  
Viễn khách ơi! Viễn khách ơi!  
Người hãy ngừng chân,  
Nghe Tha La kể, nhưng mà thôi khách nhé!  
Đất đã chuyển rung lòng bao thế hệ  
Trời Tha La vẫn vũ đám mây tang,  
Vui gì đâu mà tâm sự?  
Buồn làm chi cho bề bàng!  
Ờ... Ờ... Hơ...Ờ... Ờ... Hơ... Tiếng hát;  
Rung lành lạnh, ngân trầm đôi khúc nhạc,  
Buồn tênh tênh, não lòng lấm khách ơi!  
Tha La thương người viễn khách quá đi thôi!

\*\*\*

Khách ngoảnh mặt nghen ngào trông nắng đổ  
Nghe gió thổi như trùng dương sóng vỗ.  
Lá rừng cao vàng rụng lá rừng bay...

Giờ khách đi. Tha La nhắn câu này:  
– Khi hết giặc, khách hãy về thăm nhé!  
Hãy về thăm xóm đạo  
Có trái ngọt cây lành  
Tha La dâng ngàn hoa gạo  
Và suối mát rừng xanh  
Xem đám Chiên hiền thương áo trắng  
Nghe trời đổi gió nhớ quanh quanh...

Tha La, trước năm 1975, người dân Miền Nam đã nghe tên này qua các bản nhạc “*Tha La Xóm Đạo*”, “*Hận Tha La*”, “*Vĩnh Biệt Tha La*”. Tha La nằm trong vùng Trảng Bàng, nếu bắt đầu đi từ Sài-Gòn theo hướng Tây Bắc đến Hóc Môn rồi vượt Củ Chi và đến quận Trảng Bàng. Từ Trảng Bàng theo con đường đất đỏ mà hai bên đường là các thửa ruộng, rẫy chen lẫn với các nhà dân.

Tha La chỉ là một xóm nhỏ với những mái nhà lợp tranh, lợp tôn nhưng thỉnh thoảng cũng có những nhà lợp ngói thấp thoáng sau những vườn cây ăn trái. Nguyên thủy Tha La tên gốc từ chữ Schla của người Khmer, có nghĩa là trại hoặc nơi nghỉ mát rồi không biết từ khi nào người Việt đọc Schla thành Tha La và địa danh này tồn tại cho tới ngày nay.

Tha La thuộc ấp An Hội, Xã An Hòa nằm trong quận Trảng Bàng thuộc tỉnh Tây Ninh và là một Xứ Đạo Thiên Chúa. Từ thời vua Minh Mạng dân theo đạo trốn chạy lánh nạn vào đây rồi khai quang lập ấp, xây dựng cuộc sống để bảo tồn nền đạo cùng niềm tin Thiên Chúa.

Trong Tha La, nơi nhộn nhịp, trù phú nhất là khu vực dân cư sống chung quanh họ đạo gần nơi thánh đường Thiên Chúa Giáo. Tuy nhiên, cũng có một số người theo đạo Phật, theo đạo Cao Đài hay thờ cúng tổ tiên sống ở Tha La (© Lê Thương @ [dòng sông xưa](#)).